

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

344/1
529

344:582.4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Г. М. Брусільцева
О. Г. Зима

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Законодавчі засади регулювання туристичної діяльності.....	5
1.1. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання	5
1.2. Концепція системи правового регулювання туризму в Україні та проблеми правореалізації	12
1.3. Міжнародно-правові акти у сфері туризму	17
Розділ 2. Суб'єкти туристичних відносин	29
2.1. Правовий статус суб'єктів туристичних відносин	29
2.2. Правовий статус органів державної влади у сфері туризму	32
2.3. Туристи як суб'єкти туристичних правовідносин	38
Розділ 3. Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності	40
3.1. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в туризмі	40
3.2. Державна реєстрація суб'єктів туристичної діяльності	47
3.3. Ліцензування туристичної діяльності	54
3.4. Сертифікація та стандартизація у сфері туризму	61
Розділ 4. Договірні відносини у сфері туризму	64
4.1. Загальні положення про договір	64
4.2. Правові аспекти взаємодії суб'єктів туристичної діяльності з туристами	71
4.3. Правові аспекти договірних відносин між туроператорами, турагентами та страховими компаніями	77
4.4. Договір комерційної концесії та договір франчайзингу у сфері туризму	83
4.5. Інші види договорів у сфері туризму а законодавством України	86
Розділ 5. Туристичні формальності та безпека туризму	92
5.1. Загальні положення забезпечення безпеки туризму	92
5.2. Фінансові гарантії відповідальності туроператора	95
5.3. Туристичні формальності: сутність і правові засади дотримання.....	97

Розділ 6. Правове регулювання порядку виїзду з України та в'їзду в Україну з метою туризму	103
6.1. Правові засади виїзду з України, в'їзду в Україну громадян України.....	104
6.2. Особливості правового регулювання виїзду дітей за кордон на відпочинок і оздоровлення	106
6.3. Загальні правила в'їзду іноземців і осіб без громадянства в Україну, їх виїзду з України та транзитного проїзду через її територію.....	110
Розділ 7. Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності	113
7.1. Поняття страхового полісу в туризмі за законодавством України	113
7.2. Правові засади укладення договору страхування в туризмі, його основні елементи.....	114
7.3. Основні види страхування та особливості правового регулювання в туризмі.....	118
Розділ 8. Особливості правового регулювання окремих видів туризму.....	122
8.1. Основні види туризму за законодавством України	122
8.2. Морські та річкові круїзи: поняття та види. Організація і обслуговування морських і річкових подорожей	125
8.3. Особливості правового регулювання сільського туризму в Україні та світі	128
Розділ 9. Правове регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності	131
9.1. Система законодавства про оподаткування суб'єктів туристичної діяльності в Україні.....	132
9.2. Загальнодержавні податки та збори, особливості їхнього правового регулювання в туризмі.....	135
9.3. Місцеві податки та збори, особливості їхнього правового регулювання в туризмі.....	140
9.4. Податкові пільги, особливості їхнього законодавчого регулювання в туризмі.....	143

Розділ 10. Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності.....	146
10.1. Загальні правила здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності.....	146
10.2. Органи контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері туризму	148
10.3. Види державного контролю в туризмі	151
10.3.1. Контроль за додержанням ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності	151
10.3.2. Контроль за здійсненням туристичного супроводу	152
10.3.3. Податкові перевірки суб'єктів туристичної діяльності	153
10.3.4. Перевірки фондів соціального страхування	156
10.3.5. Перевірки інспекції з праці.....	158
10.3.6. Перевірки суб'єктів туристичної діяльності державними органами у сфері захисту прав споживачів	160
Розділ 11. Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності.....	161
11.1. Види порушень законодавства України у сфері туризму: загальні положення.....	161
11.2. Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері туризму	162
11.3. Відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у сфері туристичної діяльності.....	167
Розділ 12. Правові аспекти співробітництва України з Європейським Союзом у сфері туризму	171
12.1. Правові основи євроінтеграційних процесів України й адаптація законодавства до норм Європейського Союзу	172
12.2. Гармонізація законодавства України про туризм з нормами Європейського Союзу.....	174
12.3. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і ЄС та його державами-членами. Основні напрями співпраці України з державами – членами ЄС у сфері туризму	177
12.4. Інститути громадянського суспільства і євроінтеграційні процеси в Україні: правові основи	179

Практичні завдання до навчальної дисципліни "Правове регулювання туристичної діяльності"	183
1. Законодавчі засади регулювання туристичної діяльності	183
2. Суб'єкти туристичних відносин.....	186
3. Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності	187
4. Договірні відносини у сфері туризму.....	188
5. Туристичні формальності та безпека туризму	188
6. Правове регулювання порядку виїзду з України та в'їзду в Україну з метою туризму	189
7. Правове забезпечення страхування в туристичній діяльності	189
8. Особливості правового регулювання окремих видів туризму	190
9. Правове регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності	191
10. Правові засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної діяльності.....	191
11. Юридична відповідальність за порушення у сфері туристичної діяльності.....	192
12. Правові аспекти співробітництва України з Європейським Союзом у сфері туризму.....	193
Рекомендована література.....	194
Основна	194
Додаткова.....	198
Інформаційні ресурси	200
Методичне забезпечення	202
Додатки.....	203